

bpost

PB-PP | B-35036
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afgiftekantoor 9450 Haaltert

Daens vandaag

Priester Daensfonds vzw

P.20

Daensdag op zondag 4 juni 2023 te Haaltert

Opinieblad voor een warme samenleving

Tijdschrift van het Priester Daensfonds ■ 47de jaargang nr. 2 - 2023 ■ Driemaandelijks tijdschrift
Toelatingsnummer 3775 ■ Erkenningsnummer P4A8022 ■ Afgiftekantoor: 9450 Haaltert
Verantwoordelijke uitgever: Vicky De Wolf, Middelkouter 68, 9450 Haaltert

Daens vandaag

Beste lezer,

Om de drie maanden een relevant en actueel voorwoord schrijven voor ons tijdschrift is niet evident. En soms komt het dan toch gewoon in je schoot gevallen, zoals nu.

Net op het moment dat ik mijn computer opende hoorde ik 'de inspecteur' op Radio 2.

Hij vertelde dat het dag op dag 10 jaar geleden was dat Rana Plaza, een groot complex in Bangladesh, waar 5 textielfabrieken gehuisvest waren, instortte. Meer dan 1.130 mensen kwamen toen om het leven, ongeveer 2.500 mensen raakten gewond. In de textielfabrieken werd kleding gemaakt voor verschillende westerse ketens. Rana Plaza was echter niet gemaakt om er textielfabrieken in onder te brengen. Het gebouw, op moerassige grond, had bijvoorbeeld drie verdiepingen meer dan toegelaten was. Er waren eerder al waarschuwingen geweest omdat er scheuren in het gebouw waren. Maar de uitbaters negeerden de waarschuwingen en verplichtten hun personeel om toch te komen werken.

Het was een "aangekondigde ramp". Aangekondigd, want vakbonden en ngo's hadden namelijk al langer gewaarschuwd voor dit scenario. De fabrieksgebouwen in het land zijn vaak niet aangepast voor de kledingproductie en zijn in vele opzichten onveilig. Bovendien klaagden ze ook al jaren de andere problemen aan, waaronder de onmenselijk lage lonen in het land. Arbeiders verdienen soms tot amper een vijfde van wat ze nodig hebben om rond te komen. Die noodkreet kreeg maar weinig gehoor, tot die bewuste 24 april 2013, met de instorting van die fabriek. Niemand kon nog naast de problemen kijken, toch blijft 10 jaar later een deel van de kledingsector blind voor de problemen.

In 2015, anderhalf jaar na de ramp, kondigen de Belgische winkels aan dat ze werk gingen maken van betere werkomstandigheden in de landen waar ze hun kleding lieten maken, onder meer in Bangladesh. Ze zetten daarvoor een samenwerking op met de Fair Wear Foundation, een hoog aangeschreven internationale organisatie die modemerken ondersteunt om eerlijke kleding te produceren. Deze organisatie voert ook controles uit in de fabrieken en publiceert rapporten over de stand van zaken.

Dus, als jouw favoriete kledingwinkel uitpakt met de Fair Wear Foundation, weet je zeker dat ze op goede weg zijn. Doch, Sara Ceustermans van de 'Schone Kleren Campagne' zegt het volgende: "Die Belgische modewinkels verdienen zeker respect voor die omslag en ze hebben onder meer op het vlak van transparantie mooie stappen vooruit gezet, maar de laatste rapporten van de Fair Wear Foundation zijn eerder kritisch."

Belgische kledingbedrijven zetten in het verleden al in op betere werkomstandigheden voor hun werknemers, maar de laatste jaren is die inzet verslapt. Het loopt onder meer fout bij afspraken over hoe ze hun verbeterde procedures en systemen kunnen omzetten in verbeterde arbeidsomstandigheden van de werknemers bij hun leveranciers.

Tegelijk is er een groep Belgische modemerken die echt wel een achterstand hebben in te halen. Deze kledingketens laten uitschijnen dat hun collecties in België gemaakt worden, wat gewoon niet klopt. Zij beweren ook dat alle kleding volgens de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie gemaakt wordt, maar ze onderbouwen die claim niet, vult Ceustermans nog aan. Volgens Sara Ceustermans van de Schone Kleren Campagne is het gebrek aan transparantie bij de Belgische modebedrijven het grootste probleem.

Maar er zijn zeker - weliswaar kleinere - Belgische bedrijven die het wél goed doen, bij wie duurzaamheid echt in hun DNA zit. Uiteindelijk is 99% van onze kleding 'niet schoon', verklaart 'Schone Kleren'

Wat is er mis:

*Geen leefbaar loon
Te weinig transparantie
Gevaarlijke werkplekken
Problemen rond vakbondsvrijheid
Intimidatie en discriminatie*

Zijn dit ook niet, dezelfde punten, die ook Adolf Daens aanklaagde?

*Of het nu vroeger in onze eigen streek was,
of nu, in verre landen, eigenlijk is er geen wezenlijk verschil.*

*Laten we ons dus niets wijsmaken en denken dat
de strijd van Daens vandaag gestreden is.*

*We zijn ondertussen 2023 en spijtig genoeg zijn er nog steeds mensen en
organisaties nodig die opstaan tegen onrecht, ongelijkheid, discriminatie ...*

Vicky De Wolf - voorzitter

Colofon

Socioculturele vereniging

PRIESTER DAENSFONDS vzw

Maatschappelijke zetel:

Meuleschettestraat 30, 9300 Aalst

Correspondentie-adres:

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

E-post:

info@daens.org

Website:

www.daens.org

Leden Bestuursorgaan:

Stephan Beeckman (ondervoorzitter), Charlotte Braeckevelt, Annemie Charlier, Peter Dauwe, Wouter De Bruyne (bestuurder), lieve De Geyter (secretaris/verslaggever), Geertrui De Kegel, Joris De Kegel (penningmeester), Carolien De Neef, Willy De Turck (erevoorzitter), Marianne De Turck (bestuurder), Vicky De Wolf (voorzitter), Erik D'Hondt, Luc Geeroms, Jef Keymeulen, Rob Librecht, Wilfried Lissens, Eric Meersseman, William Minnaert, Pieter Stevens, Patrick Vandeveld (bestuurder), Hugo Van De Voorde, Johan Van de Winkel (communicatie), Karel Van den Bossche, Marie-Anne Van Der Biest, Luc Van Der Helst, Ludo Van Der Maelen (bestuurder), Johan Velghe, Johan Versteyhe en Freddy Wynants.

Lidmaatschap & jaarlijkse bijdrage

rekeningnummer:

IBAN BE40 7370 2745 3063 - BIC KREDBEBB

jaarlijkse bijdrage:

15 euro (7,50 euro scholieren en studenten);

25 euro ereleden en openbare besturen;

50 euro beschermende leden.

Verantwoordelijke uitgever:

Vicky De Wolf,

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

0485/79 24 91, e-post: vicky.dewolf@hotmail.com

Hoofdredacteur:

Wouter De Bruyne,

053/77 01 45, e-post: wouter.debruyne@skynet.be

Redactie:

Wouter De Bruyne, Vicky De Wolf, Maurice Van Liedekerke, Paulette Looze, Luc Van Der Helst, Ludo Van Der Maelen, Johan Velghe en Joris De Kegel schreven de bijdragen in dit nummer.

Illustraties & foto's:

Archief Priester Daensfonds, Heemkundige Kring Haaltert, Wouter De Bruyne, Johan Velghe en Joris de Kegel brachten de illustraties & foto's aan.

Opmaak:

Gerlinja deed de lay-out.

Privacyregelgeving:

Conform aan de privacyregelgeving worden de persoonsgegevens verbonden aan het lidmaatschap uitsluitend aangewend voor de toezending van de periodiek 'Daens Vandaag', uitnodigingen voor activiteiten en nieuwe publicaties van het Priester Daensfonds vzw. Deelname aan activiteiten houden de toestemming tot publicatie in van actie- en groepsfoto's van deze activiteiten. U kunt te kennen geven niet op gepubliceerde foto's voor te komen.

BEDENKINGEN VAN EEN ALERTE DAENSIST

WE ZIJN HET NIET ALTIJD EENS EN TOCH VERWANT.

In mijn buurt woont een overtuigde Daensist die nog bij de pinken is, graag nostalgisch vertelt over vroeger en zich niet kan verzoenen met de wereld van vandaag. Ik begrijp het niet meer, zegt hij filosofisch.

Maar we hebben het toch beter, is mijn reactie. De kloof tussen rijk en arm bestaat nog, maar wordt kleiner. De meeste mensen bij ons hebben een onderdak, kansen om te studeren en om de wereld te verkennen. Dat is toch comfortabel. Wat zit jou dan dwars?

Je vergeet een aantal essentiële dingen : luxe van de ene betekent armoede van de andere. Kijk eens naar de beelden van de mensen die bij de voedselbanken op zoek zijn naar soep en brood. En vergeet de uitgemergelde kinderen in Afrika en Azië niet die weerloos en hongerig van dag tot dag met honderden sterven. En het aantal oorlogen met kinderen en gezinnen als onschuldige slachtoffers is niet te tellen. Hulporganisaties doen wat ze kunnen , maar er zijn ook heel wat andere groepen die zedig de andere kant opkijken. En bovendien is welvaart niet hetzelfde als welzijn. Wie het goed heeft, mist vaak een oog voor kunst , een oor voor stilte en de warmte van de vriendschap. Maar die zijn niet te koop.

Maar we beschikken nu toch dank zij de sociale media over heel wat communicatiemogelijkheden?

Dat klopt en toch niet. De mogelijkheden zijn eindeloos, maar onberekenbaar.

Want wat de mens opbouwt met zijn intelligentie, verliest hij door zijn gebrek aan wijsheid. Hij kan een vredesweek organiseren en het pacifisme preken, maar evengoed een cel voor terreur en aanslagen uitbouwen. En hoe maakt men uit of iets echt of nep is?

En laat me niet lachen als ik op de bus de enige ben die wat zit te mijmeren, die op de trein graag een praatje zou slaan met zijn overbuur, maar daar geen kans toe krijgt omdat quasi iedereen met zijn mobieltje doende is. En wie uitpakt met het aantal volgers die hij op Instagram, Twitter e.a. heeft, weet zelf niet hoe absurd dat is.

Moet ik dan erkennen dat het motto van de Romeinse keizers "Brood en spelen" nog altijd klopt en al eeuwen actueel is en blijft?

Dat zie je toch van dag tot dag? Wie zich bedreigd voelt zoals o.m. vandaag bij Delhaize, wordt terecht rebels, gaat betogen en staat op zijn rechten. En spelen dienen om van ons schapen te maken, mak en tam. Ik denk aan bepaalde programma's op de televisie die ons in slaap wiegen of in aanbidding doen vallen voor wat onbenullig is en afgestemd op show en schone schijn. En het voetbal waar ik in mijn jeugd wild van was, is ontaard tot een corrupt wereldje met dik overbetaalde spelers en zwart geld. En schrap uit dat wereldje maar woorden als fair play, clubliefde en respect.

Nog even naar een zinnetje uit de oudheid : vae victis of wee de verliezers dat nooit uit de geschiedenis is verdwenen. Word je daar niet wanhopig van? Ik denk momenteel aan de wreedheid waarmee de Poetin -elite met de naam Wagnergroep te keer gaat.

Dat bewijst alleen dat we niets leren, dat het woord beschaving alleen maar een dun laagje vernis is en dat de mens vaak een onmens blijkt te zijn. Elke dag nieuwe aanslagen, elke dag terreur, elke dag waanzin.

Toch mogen we niet veralgemenen, want er zijn witte raven die dromen van een betere wereld.

Dat is correct, maar die worden vaak uitgeschakeld door moord, gedwongen zelfmoord, verbanning en jarenlange hechtenis. Ik denk aan mgr. Romero, president Allende, Gandhi, Christus, Neruda, Garcia Lorca en zoveel onbekenden die weigerden hun ziel te verkopen, enkelingen die met een steen het rimpelloze water verstoorden.

Ik ben een oude man en heb het niet gemakkelijk om me te verplaatsen. De geldautomaten verdwijnen, de banken zoeken concentratie op één plek, de loketten zijn uitzonderingen of je moet aan de telefoon een eeuw wachten om geholpen te worden. Maar kijk eens naar hun jaarlijkse winst. Is de klant nog wel koning?

Je hebt gelijk. De technologie is een vast onderdeel en een radertje in een keten geworden. Maar je houdt de evolutie niet tegen. En die zorgt ervoor dat we mekaar nog amper kennen en als de blinden van Breughel via de sociale media onze ondergang tegemoet lopen. Want ik hoor zopas op de radio dat er langs die weg geheime documenten zijn uitgelekt die de oorlog in Oekraïne kunnen beïnvloeden.

Toch trachten godsdienst en filosofie een dam op te werpen. Maar gemakkelijk is anders, want daar loeren hafgoden en idolen om de hoek. En bij herhaling, wat het intellect uitvindt wordt eerder misbruikt dan gebruikt.

Maar doemdenken is ook geen oplossing. En er zijn lichtpuntjes, zeldzaam en soms in een wereld waar wij het niet verwachten. Ze heten niet Adolf Daens, maar hebben dezelfde intenties. Ik denk aan Guernica van Picasso, aan de stem van Pete Seeger, aan de films van Ken Loach, de man die zich scherp verzette tegen de niets ontziende en harde politiek van Margaret Thatcher, aan de vele naamlozen van bij ons die in de luwte als vrijwilliger werkzaam zijn en - hoe merkwaardig ook - aan het lot van Gary Lineker, oud-voetballer en nu sterpresentator bij het voetbalprogramma van de BBC die tijdelijk een stap opzij heeft (moeten) zetten wegens zijn kritiek op het onmenselijk beleid van de regering in verband met de migratie en de meest kwetsbaren.

En toch. "Een nieuwe lente, een nieuw geluid", zei de dichter Herman Gorter. Dat klinkt hoopvol tot we de radio aanzetten of onze krant lezen. Het aantal dictators en zonnekoningen neemt toe, de democratie is aan het verdrinken, wetten worden omzeild, overleg lukt niet meer, steeds meer jongeren gaan tot agressie over, en de

Wouter De Bruyne ▲

transparantie over bonussen voor mensen die al rijkelijk betaald worden is verdampt.

En ik heb nog een paar primeurs. In Gent worden gemeenteraadsverkiezingen overbodig, want de coalitie tussen Vooruit en Open VLD is al gevormd. Ik dacht: zijn dat geen partijen met een totaal andere ideologie? Neen dus, want het gaat om postjes. En er volgt wellicht nog een rij van hetzelfde allooi.

We hebben in ons land een unicum. Hij heet Charles Michel, is een voorbeeld van nepotisme, heeft geen last van bescheidenheid, vliegt met een privéjet en onzichtbaar van hot naar her zonder een spoor na te laten en houdt van luxe. Hij wordt een twistappel, maar denkt er niet aan zijn voorrechten op te geven. Een voorbeeld dus van een voorbeeldfunctie zou men cynisch kunnen zeggen.

En tenslotte: bouwbedrijven laten argeloze mensen achter met een ruwbouw zonder dak. Wat moet ik daarvan denken? Oplichterij? Gesjoemel? Een van de Belgische ziektes?

KANTTEKENINGEN BIJ “HET VERHAAL VAN VLAANDEREN”

De TV-reeks “Het verhaal van Vlaanderen” is een onderwerp van controverse geweest. En vooraf zaten we al met de vraag wat het begrip Vlaanderen impliceerde, hoe complex het was en hoe het evolueerde. Het programma werd voor sommigen een gemiste kans, door anderen gewaardeerd. Feit is dat het een venster heeft geopend voor wie het een onbekend of weinig bekend terrein was. Maar er was meer dan één bezwaar of thema voor onderlinge discussie.

Wat bv. met de rol van koning Willem in onze geschiedenis ?

Wat met de mythe van koning -soldaat Albert I ?

Wat met de rol van de Vlaamse Beweging ?

En er is mij een lacune opgevallen. Want in de 15°-16° eeuw was Vlaanderen cultuurhistorisch een hoogtepunt in Europa, zeker in de muziek en de schilderkunst, in mindere mate in de literatuur.

Want men vindt de namen van onze componisten en schilders aan hof en paleis in Venetië, Innsbruck, Beaune, Parijs en noem maar op. En het klinkt misschien als een legende, maar ik kan me voorstellen dat Hugo Van der Goes en Josquin Desprez mekaar hadden kunnen ontmoeten in het Zoniënwoud om er samen al wandelend een praatje te slaan.

In Roeselare wordt Adriaen Willaert geboren. Hij trekt naar Italië, werkt in dienst van de hertog van Ferrara en komt tenslotte in Venetië terecht waar hij kapelmeester wordt van de San Marco, het bruisende middelpunt waar religieuze en politieke ceremonies met veel pracht en praal plaats hebben. In de San Marco waren twee zangtribunes en dat gaf aanleiding tot de uitvoering van dubbelkorige psalmen. Willaert werd opgevolgd door Andrea en Giovanni Gabrieli en die op hun beurt door Claudio Monteverdi, schepper van de “Mariavespers” een van de mooiste

religieuze werken uit de muziekliteratuur en van talloze religieuze en profane madrigalen.

Johannes Ockeghem was niet uit Okegem afkomstig, maar uit Dendermonde. Zijn loopbaan begon als zanger in de kathedraal van Antwerpen en vond zijn hoogtepunt als kapelmeester van de Franse koningen in Parijs. Als componist slaagde hij er in de vier stemmen hun gelijkwaardigheid te geven en dat blijkt uit zijn requiem, de oudst bewaarde dodenmis, motetten en chansons. Ockeghem had ook een prachtige basstem die door Erasmus “aurea vox” of gouden stem werd genoemd.

De naam Heinrich Isaac klinkt Duits, maar hij was een Vlaming. In Firenze was de kunstminnende vorst Lorenzo de Medici zijn mecenas. Na de dood van zijn broodheer trad hij toe tot de hofhouding van de Oostenrijkse keizer Maximiliaan I. En zo kwam hij terecht in Augsburg, Wenen en tenslotte in Innsbruck, waar hij zich best thuis voelde. Hij schreef talloze misfragmenten, vaak gebaseerd op het gregoriaans en profane liederen zoals “Innsbruck, ich muss dich lassen” dat elk koor dat zichzelf respecteert op zijn programma heeft staan. Het is een huldebetoon aan Innsbruck, maar voor sommigen kon het ook religieus zijn of amoureuus.

En van de musici naar de schilders. En ook hier duiken ze als Vlaamse Primitieven op in opdracht van rijke Europese opdrachtgevers. Ik heb voor jou, beste lezer, een goede

Bij de schilderkunst Giovanni Arnolfini en zijn vrouw van Jan Van Eyck

suggestie. Natuurlijk ken je Jan Van Eyck en het veelluik "Het Lam Gods" dat hij samen met zijn broer Hubert schilderde.

Ga naar de Sint -Baafskathedraal waar je stap na stap de evolutie van de restauratie kunt volgen om tenslotte uit te komen op het meesterwerk zelf dat je diep ontroert en heel verstillend maakt. En denken we o.m. ook aan de Arnolfini's waar je in het spiegelbeeld het echtpaar ziet en het motto "Johannes de Eyck fuit hic" of Johannes Van Eyck was hier. En de portretten van de opdrachtgevers zoals kanselier Rolin zijn figuren geworden met eigen trekken en een eigen karakter .

Hugo Van der Goes is een Gentenaar die in de buurt van de Blandijn woonde. In opdracht van zijn geboortestad had hij de leiding over de decoratie bij de intocht onder de titel Blijde Intrede van o.m. Karel de Stoute. Later werd hij lekenbroeder in het Rood Klooster in het Zoniënwood. Ik vermeld in het bijzonder zijn "Portinari-altaar" met de aanbidding van de herders die vreemde gelaatsuitdrukkingen vertonen omdat Van der Goes leed aan depressies tot op de rand van de waanzin.

Tenslotte trekken we naar Rogier van der Weyden, naast Jan Van Eyck, de belangrijkste Vlaamse schilder uit de 15^e eeuw. Hij leefde tot zijn dood in Brussel waar hij lid was van de broederschap van Sint-Jacob-op-den-Coudenberg. Hij kreeg opdrachten tot ver buiten de grenzen. En hij was onder zijn kompanen de meest gevoelige, de meest intense en de meest dramatische. En wie zijn werk wil leren kennen moet naar het Bourgondische Beauce. En daar zijn verschillende motieven voor : het Hôtel -Dieu met zijn uniek kleurendak en geglazuurde pannen. De grote Armenzaal die er ver van arm uitziet. Want ze is bekleed met plafondschilderingen en houtsnijwerk en telt 28

hemelbedden. En er is "Het laatste Oordeel", het emotionele veelluik van Van der Weyden met centraal de figuur van God en daaronder de aartsengel Michael die de zielen weegt en naar de hel of hemel zendt als troost of waarschuwing.

We ronden af met de literatuur. En die wordt beheerst door de allegorie Elckerlijc waarbij iedereen bij de nakende dood verantwoording moet afleggen over zijn zonden en daarbij steun zoekt om zuiver voor God, zijn rechter, te verschijnen. Het stuk verspreidde zich over Europa zoals in Engeland onder de titel "Everyman" en in het Duits onder die van "Jedermann" waar het elk jaar zijn vaste plek heeft bij de opening van het festival van Salzburg in de schaduw van de Dom.

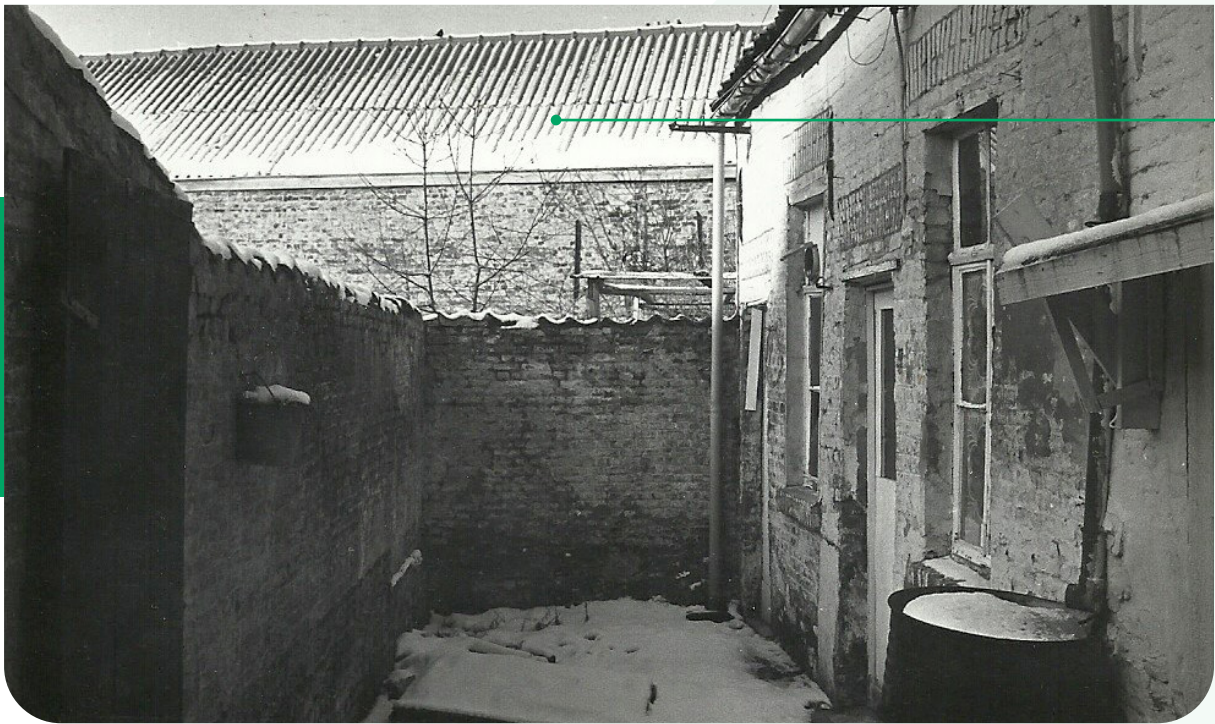
En we kunnen ook niet om de rederijders heen. Die kwamen bijeen om poëzie voor te dragen en dichterswedstrijden te organiseren onder de titel "Het Landjuweel". Hun poëzie in 't vroede, in 't sotte en in 't' amoureuze was vaak gekunsteld, maar dank zij hen bestaat die traditie van het landjuweel nog tot op vandaag en met fraaie namen zoals "De Wijngaardranck" uit Aarschot,

"Het Lavendelblomken" uit Antwerpen en "De Eglentierkens" uit Hoogstraten. En vergeten we onze eigen Aalsterse "De Catharinisten" en "Sinte-Barbara" niet. Want die staan op eenzame hoogte.

Vlaamse componist Heinrich Isaac

DE ROOT VAN DRIE EEN JEUGDVERHAAL UIT DE TIJD VAN PRIESTER DAENS⁽²⁾

**AALST. HERFST 1892. REMI, DE OUDSTE ZON VAN WAAR
EN WISKEN UIT DE ROOT VAN DRIE IS BEVRIEND MET GASTON,
ZIJN KLASGENOOT IN HET ZEVENDE JAAR VAN DE SINT-
MAARTENSSCHOOL. GASTON EN ZIJN ZUS EMMA ZIJN DE
KLEINKINDEREN VAN SCHRIJVER-SCHILDER SYLVAIN VAN DER
GUCHT DIE INWOONT BIJ ZIJN SCHOONDOCHTER EN HAAR TWEE
KINDEREN IN EEN WINKELHUIS IN DE KERKSTRAAT.**

Vijf cent ver 'n blotjen.

Gaston stoot met de elleboog Remi aan en zegt fluisterend vanachter zijn hand: Samaritaan is met één "m"! Remi knikt en verbetert zijn fout. Meester Werner heeft niets gemerkt en dicteert voort. Het is stil in de klas, zoals altijd bij een dictee. Dan leest de meester het dictee nog eens helemaal door; de kinderen volgen mee, sommigen brengen nog een verbetering aan.

Vervolgens schrijft hij het dictee met een krijtje op het bord. De kinderen verbeteren en het foute woord wordt onderaan hun dictee juist geschreven. Wie heeft er 10 op 10 ? vraagt de meester. 9, 8, 7? Wie heeft er nog minder? Een paar jongens steken de vinger op. Ook Remi. De meester kijkt hem aan en vraagt wat spottend: Je bent er vandaag niet bij, hé Remi. Niet goed geslapen, vannacht? Sommige jongens lachen er wat om. Och meesterken toch , bepeist Remi , wat weet gij daarvan? Zo'n vraag zou meester Firmin nooit gesteld hebben. Hij zou wel bemerkt hebben aan hem dat er iets scheelde.

Wanneer een uurtje later de schoolbel rinkelt maken de kinderen hun boekentas klaar en verlaten rij na rij hun klas. Remi zegt de meester geen goedendag, wanneer hij hem in de gang passeert. Wat zou hij. De meester wil hem nog iets zeggen maar slikt zijn woorden gauw in. Ze gaan op de speelplaats op hun plaats in de rij staan. Dan worden alle rijen, de hunne als laatste, de schoolpoort doorgelaten. De poort naar hun vrijheid, want het is zaterdagmiddag. Ja! Ook de herfstzon nodigt uit, die is reeds gans de morgen opnieuw van de partij, dat had Remi in de klas reeds opgemerkt als haar warme gloed de klas was binnen gestoken.

Het is druk in de straten. Vooral vrouwen die met lege of volle tassen gaan of komen naar of van de zaterdagmarkt. Ook veel kinderen, hun moeder vergezellend of zij die van school komen, zoals zij. Blijgezind hollen Gaston en Remi de Nieuwstraat in. Dan horen ze doorheen het volk in de straat de klanken van accordeon-en...is het vioolmuziek? Hun oud-meester toch niet? Ze stappen stevig door, zich een weg banend doorheen het volk. Op het einde van de straat juist voor de Groëte Mert begint staan twee mannen op hun instrument te spelen. Al een hele groep mensen is rondom hen komen staan.

De ene muzikant die accordeon speelt is meester Firmin niet, de andere is inderdaad een violist. Ze spelen een walsje, zegt Remi tegen zijn vriend, wanneer ze bij de omstaanders zijn aangekomen. Weet ik wel, antwoordt Gaston, want dat speelde hun meester wel eens in de klas, waarbij hij tegelijkertijd een paar pasjes van 1,2,3,1,2,3... uitvoerde met zijn instrument op de buik als danspartner, tot groot jolijt van zijn leerlingen. De accordeonist is een jonge kerel met een brilletje op en lange bruine haren. De violist ziet er niet zo jong meer uit. Hij is heel klein, heeft een kaal voorhoofd, met hier en daar nog wat rosse haren, een platte neus en achter zijn bril blinken gultige ogen. Bij hen staat ook nog een vrouw. Zowat even oud als de violist, maar nog kleiner dan deze. Man en vrouw, oppert Remi in gedachten. Ze heeft een bundel gedrukte blaadjes in de hand. Het muziekspel stopt net wanneer ze zich bij de omstaanders hebben aangesloten. De violist doet een stap naar voren en zegt: Beste mensen van Aalst, hoe zeg je dat weer: Oijsteneirs? Ik heb twee mensen nodig die een handje zouden kunnen toesteken. Twee vrouwen met elk een tas onder de arm steken twijfelend hun vrije arm naar omhoog. Ja, kom maar naar hier, lieve dames, zegt de violist. Applaus klinkt onder het publiek als de vrijwilligers naar voren treden. Hij overhandigt de vrouwen een doek dat rond een stok is opgerold. Wilt ge

naast ons hier komen staan? Dank u. Maar eerst moet ik u ons voorstellen. De mijnheer aan de accordeon is Jan De Bruyne, dat schoon madammeken is mijn vrouw Sidonie en ik ben Karel Warie. Wij komen, maar dat hebben jullie allang gehoord, uit Gent. Ik hoop dat ge ons kunt verstaan. Dan richt hij zich tot de twee vrouwen: Dames, willen jullie het doek afrollen? Ze zetten hun tas naast zich op de grond en doen wat Warie hen vraagt. Het ontrolde doek is in vierkanten verdeeld waarin een geschilderd verhaal is uitgebeeld. Er klinkt waarderend nieuwsgierig gemompel uit het publiek. De twee vrouwen aan het doek doen even een stapje opzij om het doek beter te kunnen bekijken en knikken ook goedkeurend. Beste Oijsteneirs, ik zou graag willen dat jullie met mij een lieken meezingen. Wie de tekst goed wil volgen zou best een zangblaadje kopen. Dat kost slechts vijf cent. Zo verdienen, wij muzikanten, ook nog een beetje onze boterham. Sommigen tasten in hun zakken, leggen muntstukken op hun handpalm, tellen het geld en steken hun hand omhoog. Sidonie geeft hen een zangblaadje en ontvangt het geld. Merci, zegt ze telkens terwijl ze zich mankend van de ene naar de andere begeeft. Dan zegt de man uit Gent: Ik ga jullie eerst het refreintje aanleren. Het is eigenlijk maar één zinnetje, dat we telkens twee keer zingen. Dat is gemakkelijk, niet waar? Luister, zo gaat het: De accordeonist en Warie op zijn viool heffen een voorspel aan, dan zingt Warie het refreintje voor, maar Warie houdt daarbij wel op met spelen: Johanna, Johanna, een meiske van zeventien jaar. En nog isj!! De zinnetjes worden door iedereen geamuseerd gezongen. Ook Remi en Gaston doen mee, al hebben ze geen zangblaadje gekocht. Nog meer voorbijgangers zijn ondertussen aangesloten en hier en daar wordt nog een blaadje gekocht. Dan wordt het lied van in 't begin gezongen. De zanger zingt de stroofkes, het publiek brult het refreintje mee. Al gauw zingt iedereen het zonder dat de violist nog meezingt. Hij begeleidt dan wel met zijn viool, boven de schouder en niet onder de kin gehouden en met zijn hoofd

geeft hij de maat aan. Als de zanger zingt speelt hij niet, als hij speelt zingt hij niet. Zo doet hij dat. De accordeonist heeft hem steeds in het oog. Zijn vingers glijden vlijtig over de knopjes van het instrument. Ja, toegegeven, even goed als hun oud-meester, vindt Remi. De stroofkes zingt Warie met een krijgende neusstem en deze alleen al te horen doet het publiek lachen. En wat een scheve gezichten trekt hij erbij! De lachsalvo's galmen de Nieuwstraat in. Met zijn strijkstok wijst hij naar de afbeelding die bij elk stroofke hoort en soms klopt hij zelfs met de stok op het doek om iets te benadrukken, waarna hij verder zingt. Lijven wiegen heen weer, armen worden ingehaakt, enkele zangblaadjes wuiven in de maat van de muziek boven de hoofden. Daar vliegt er zelfs één de lucht in. Als het lied eindigt klinkt er een luid applaus. Bravo! Bravo! wordt er geroepen. Het doek wordt door Sidonie opgerold, de twee dames bedankt, terwijl de accordeonist reeds een nieuwe melodie inzet.

Kom, Gaston, zegt Remi, we zijn weg. De jongens stappen verder de Markt over. Dat was plezant zo'n stukske muziek in de straat, zegt Gaston, terwijl de scherpe stem van Karel Warie hen achterna klinkt. Ja, dat wil

Karel Waeri (Gent, 1842 - 1898) was een negentiende-eeuwse volkszanger. Hij trouwde met de muzikaal begaafde Sidonie De Meyer. Ze vergezelde haar man vaak op tournee, kon meezingen en begeleidde hem met de gitaar. Waeri zong politiek geëngageerde liedjes, waarin hij de schrijnende armoede van de arbeiders aanklaagde. Hij was ook berucht om zijn "vetjes": komische en erotisch dubbelzinnige liedjes.

ik wel geloven, antwoordt zijn vriend vrolijk. Remi weet dat de zorgen van thuis even vergeten zijn en opgegaan zijn in de straatmuziek net als de geuren van de zaterdagmarkt in de vieze stadslucht. En heeft hij daar niet een ideeetje in zijn hoofd vastgeprikt? Dirk Martens merkt vanop zijn sokkel op als de kinderen hem passeren dat Remi naar hem achterom kijkt en hierbij een wijsvinger tegen het hoofd houdt. Hierin zit het, wil hij hem ermee duidelijk maken. Martens knipoogt hem toe.

■ Ludo Van Der Maelen

Beter dan twitter- en facebookberichtjes: lid/abonnee worden

U hebt het tweede nummer van Daens Vandaag, jaargang 47, in handen, of u leest het op uw laptopscherm. De vernieuwing van het lidmaatschap/abonnement uit het oog verloren? Geen erg, pc-banking brengt snel de oplossing nabij. Schrijf meteen 15,00 euro (scholieren en studenten betalen 7,50 euro) over op rekeningnummer BE40 7370 2745 3063 van het Priester Daensfonds vzw, Aalst. Nog geen abonnee? Schrijf het passende bedrag over op rekeningnummer BE40 7370 2745 3063 van het Priester Daensfonds vzw, Aalst.

Uiteraard is een hoger bedrag overschrijven een te overwegen optie. Waarvoor dank.

PRIESTER DAENSCOLLEGE PRIESTER DAENSPRIJS 2023

In 2021 werd deze prijs in het leven geroepen door het Priester Daensfonds en voor het eerst uitgereikt aan het einde van het schooljaar 2021-2022. Hij is bestemd voor leerlingen van de verschillende Priester Daenscollege-scholen die aan het einde van hun secundair onderwijsloopbaan gekomen zijn. Jaarlijks wordt door de directies een thema naar voor geschoven en wordt per school afgewogen hoe leerlingen dit thema hebben beleefd en geleefd.

Dit schooljaar werd geopteerd voor het thema
“Vertrouwen uitstralen”.

De waarden van Priester Daens indachtig, zullen de leerlingen beoordeeld worden op de manier waarop zij dit speerpunt hebben ingevuld in de loop van hun schoolloopbaan.

Hoe staan zij nu in het leven, hebben ze aan (zelf)vertrouwen gewonnen en straalt dit af op hun klasgenoten en hun omgeving?

Wij zijn alvast benieuwd.

In ons septembernummer zullen we de resultaten publiceren.

PRIESTER DAENSFONDS, LID VAN HET DAENSHUIS

Slechts weinige leden van onze vereniging weten dat het Priester Daensfonds deel uitmaakt van het Daenshuis. Dit Daenshuis is een wijkgezondheidscentrum (WGC) gevestigd aan de Sinte-Annalaan, 41 in het vroegere klooster van de Arme Klaren. Dit centrum biedt via haar interdisciplinair team eerstelijnsgezondheidszorg aan de inwoners van Aalst. Het centrum wil daarbij niet alleen curatieve maar ook preventieve gezondheidszorg aanbieden. Er wordt gestreefd naar een zo laag mogelijke drempel tot de gezondheidszorgen. Dit is de reden waarom er eveneens gewerkt wordt binnen een forfaitair betalingssysteem.

Visie

De visie van het Daenshuis is gebaseerd op tien verschillende kernwaarden.

De eerste kernwaarde is dat gezondheid een basisrecht is voor iedereen. Men gelooft daarbij zowel in de kracht van het individu als van de groep. Gezondheid bekijkt men vanuit verschillende disciplines en in al haar aspecten : fysisch, psychisch en sociaal.

Als vijfde kernwaarde moedigt het centrum de patiënten aan en inspireert men hen om meer grip te krijgen op hun welzijn en gezondheid. Het Daenshuis verwacht dan ook dat iedereen inzet op wederzijdse wisselwerking zodat de expertise verder kan geoptimaliseerd worden. Het centrum zet in op een continue ontwikkeling van talenten binnen haar team van beroepskrachten. Daarnaast treedt het Daenshuis op als vertegenwoordiger van de belangen van haar patiënten in een breder maatschappelijk netwerk. Er wordt eveneens ingezet op samenwerking met de patiënt

en andere partners. Tot slot verkleint het Daenshuis met haar dagelijkse werking de sociale ongelijkheid in gezondheid en schenkt ze bijzondere aandacht aan kwetsbare groepen.

Verslag

Wie het jaarverslag 2022 onder ogen neemt merkt onmiddellijk het grote belang van dit Aalsters wijkgezondheidscentrum. Het aantal patiënten bedroeg in 2022 zomaar eventjes 3950 waarvan 3845 zogenaamde “forfaitairen”. Verassend is wel dat dit plaatsgrijpt in een periode, waarin de gezondheidszorg steeds minder gemakkelijk bereikbaar is voor veel mensen en de zwakkeren in het bijzonder. Het aantal patiënten daalde lichtjes tegenover het jaar voorheen toen het er 4173 waren. Het grootste aantal patiënten is aangesloten bij de christelijke en socialistische mutualiteiten met respectievelijk bijna 35 % en bijna 34 %.

In het totaal zijn de patiënten tussen 25 en 65 jaar het best vertegenwoordigd met nipt geen 44 % gevolgd door de leeftijdscategorie tussen 14 en 25 jaar (21,9 %) en deze tussen 5 en 14 jaar (21,2 %).

Zoals kan verondersteld worden bedraagt het percentage patiënten dat geniet van een verhoogde tegemoetkoming (18,95 %) meer dan het Aalsterse en het Vlaamse gemiddelde van respectievelijk 16,7 % en 15,6 %. Het aantal contacten in het Daenshuis bedroeg in 2022 zomaar eventjes 27.292 waarvan 24.078 in het centrum zelf en de rest via huisbezoeken. In dit totaal vertegenwoordigen de artsen natuurlijk de grote meerderheid met 16.052.

Team

Zoals kan verondersteld worden is het team van het Daenshuis multidisciplinair. Het aantal artsen bedraagt officieel 5,3 samen met 1,4 artsen in opleiding. (Sommige artsen werken half- of deeltijds waardoor deze vermelding). Deze worden gesteund door meer dan 4 verpleegkundigen, 3 kinesisten, een bijna full-time werkende psychologe en eenzelfde maatschappelijke werker. Verrassend is dat het centrum eveneens beschikt over een persoon, die zorgt voor gezondheidspromotie. Als wijkgezondheidscentrum werkt het Daenshuis trouwens actief mee aan het gezondheidsbeleid van

de stad Aalst. Men bundelt regelmatig de krachten met welzijnspartners uit de stad en heeft hierbij bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Gezondheidsbehoeften in de Ste-Annawijk worden proactief opgespoord en aangepakt.

Daarnaast beschikt het centrum eveneens over een bewegingscoach en een zorgcoördinator. Maar dergelijk groot centrum veronderstelt natuurlijk ook een eigen administratie, een eigen onthaaldienst en de nodige poetshulp.

In het afgelopen jaar investeerde het Daenshuis extra in mentale gezondheid. In januari 2022 startte daarom ook een psycholoog in loondienst. In dezelfde sfeer vond in oktober opnieuw de tiendaagse van de geestelijke gezondheid plaats. Bij deze gelegenheid werd een film- en praatavond rond depressie georganiseerd naast een veerkrachtwandeling in het stadspark en een relaxatiesessie.

Investeren in preventie is één van de stokpaardjes van het centrum. Daartoe behoren prikmomenten voor griepvaccinatie en een mondonderzoek door een vrijwillige tandarts.

Beleidsplan

In de loop van 2022 stelde een kernteam een beleidsplan op, die het centrum de komende vijf jaar sturing zal geven. In dit verband staat men voor enkele uitdagingen wil men de kwaliteit verder uitbouwen en wil men streven naar stabiliteit binnen de organisatie. Daarnaast is het binnenbrengen van nieuwe kennis essentieel, wat gebeurt via permanente vorming, medewerking door de academische wereld en stagemogelijkheid voor studenten.

Nieuw is ook de digitalisering van het onthaal, wat een ondersteuning betekent voor de artsen. De efficiëntie werd opgeschaald

PRIESTER DAENSFONDS, LID VAN HET DAENSHUIS (VERVOLG)

door een optimale triage van patiënten en dit bij de verhoogde werkdruk door het dalend aantal fulltime equivalenten van de artsen. In 2023 wordt eveneens een zorgpad uitgelegd voor patiënten met chronische pijn.

Dit jaar wordt een jaar met uitdagingen en obstakels voor het Daenshuis. Het zorglandschap is immers continu in verandering. Zoals op vele andere plaatsen zit men met een algemeen tekort aan artsen terwijl er alsmaar meer van artsen verwacht wordt. Na covid heeft men gelukkig wat meer ademruimte om aan de organisatie te werken waarbij evaluatie en efficiëntie centraal staan.

Het tekort aan artsen zorgt er eveneens voor dat het Daenshuis niet meer in staat is om het wijkgezondheidscentrum site De Oever op de Albrechtlaan naast de sporthal van Okapi te gebruiken. In het verleden heeft men de leemte kunnen opvullen door het verhuren van dit centrum aan de stad Aalst als vaccinatiecentrum maar aan dit contract kwam eind 2022 een einde. Nu zal men moeten zoeken naar andere mogelijkheden die kunnen vermijden dat de site De Oever leeg komt te staan, wat ook financieel een aderlating zou betekenen.

Vermelden wij tot slot dat het Daenshuis de mogelijkheid heeft om bij giften boven 40 euro de nodige fiscale attesten af te leveren. Meer details zijn te vinden op de website : **[www. daenshuis.be](http://www.daenshuis.be)**.

Brieven aan Daens

► **Frans-Jos Verdoodt**

- Moorsel 5 augustus 1939.
- Studeerde taalkunde en didactiek aan het Hoger Instituut voor Talen te Gent en sociaal-verzekeringsrecht aan de Vrije Universiteit Brussel.
- In 1979 werd Verdoodt licentiaat in de geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Gent. Voor zijn licentiaatsverhandeling over Hector Planquaert hij de Provinciale prijs voor Geschiedenis van de provincie Oost-Vlaanderen en de Priester Daensprijs (1980).
- In 1984 richtte hij in Antwerpen mee het Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme (ADV N) op, waarvan hij afgevaardigd beheerder en directeur was. Sinds 1994 was hij tevens redactiesecretaris van het tijdschrift Wetenschappelijke Tijdingen.
- In 1988 werd hij er doctor in de letteren en wijsbegeerte met een proefschrift over de houding van de Kerk tegenover de christendemocratie in België, inzonderheid tegenover priester Adolf Daens hij ontving hiervoor de Priester Daensprijs 1990.
- Hij was ook actief in de werkgroep voor historisch onderzoek van het Priester Daensfonds, in de wetenschappelijke commissie van het Daensmuseum en archief van de Vlaamse Sociale Strijd (DAVS)
- Verdoodt publiceerde daarnaast talrijke werken. Zijn literaire geschriften omvatten zowel poëzie, proza als essays .

Eerwaarde heer,
Mijnheer de volksvertegenwoordiger,

De studie van uw leven en van uw politiek engagement houdt mij reeds meer dan een halve eeuw intens bezig. Maar die tijd en die energie blijven nuttig besteed, want uw historisch belang is aanzienlijk. U bent namelijk hét boegbeeld en hét icoon van een sociaal-flamingantische, opstandige beweging in Vlaanderen, die tegelijk de uitdrukking was van een radicale christen democratische gedachte, maar die desondanks uw naam zou dragen en daarom de daensistische beweging zou worden genoemd. Daensist klonk daarbij niet als een eretitel, maar als een onverholven verwijt.

De naar u genoemde beweging bestond reeds sinds een paar jaren toen u in de politieke arena trad. Maar uw intrede verliep wel spectaculair: u was meteen verkozen, evenwel na een incidentrijke herkansing met uw tegenstanders, die de boegbeelden waren van de katholieke partij.

Een priester-politicus die de katholieke partij bestrijdt? Vandaag zou men daar misschien niet meer van opkijken, maar toen was helaas toen. En zo gebeurde het dat u zich meteen in een eindeloos aanslepend disciplinair (en persoonlijk) conflict met uw hogere overheid heeft gestort, van Gent tot Rome, over Mechelen en Brussel. Dat conflict verliep vaak op het scherp van de snede en u ging de harde confrontaties niet steeds op een wijze manier uit de weg.

Maar u leefde helaas in een enge tijd en uw grootste, onverdiende vijanden werden uiteindelijk de meerderheid onder uw feitelijke collega's, nl. de lagere clerici en de zusters en paters die zich in een onterechte overmoed tegen u keerden en de vloek van uw bisschoppelijke overheden over u afriepen. Het werd een ontluisterend schouwspel. Het verliep soms wreed en het nestelde zich als een vernietigende en trieste schaduw boven een beweging die nochtans soelaas wilde bieden tegenover de bijna-achterlijkheid in Vlaanderen.

Hoe rationeel men ook tegen die tijd-van-toen moge aankijken, steeds blijft het emotionele besef bestaan dat u , eerwaarde heer Daens, vooral groot werd door het onbegrip en de menselijke kleinheid van velen onder uw tegenstrevers. 'Velen' betekent daarbij niet 'allen', maar dus wel velen. U had beter verdiend, uw beweging had beter verdiend en ook Vlaanderen had beter verdiend.

- Frans-Jos Verdoodt, Historicus -

GETUIGENIS

Haidar en Sally

Getuigenis van mijn Syrische buurjongen en zijn zusje

De ellende in Syrië is momenteel ondergesneeuwd door het nieuws over de aardbeving daar en in Turkije. Toch blijft de miserie reëel. Maar wat roept het begrip Syrië bij ons op ? ? Dat de apostel Paulus op weg naar Damascus een visioen kreeg en prediker werd van het Christendom. Dat de autoritaire president Assad telkens weer wordt herkozen en dat de oppositie in de kiem wordt gesmoord. Dat er een Krak des Chevaliers bestaat, een burcht die behoort tot het werelderfgoed als symbool van de kruistochten en de Hospitaalridders. Dat er een minderheid van 10% christenen bestaat. Maar vooral dat er door heel wat burgeroorlogen een vluchtelingencrisis op gang is gekomen en dat er een massa kinderen geen toegang had tot gezondheidszorg, onderwijs, water en voedsel.

Ik zoek een getuigenis en kom terecht bij twee van mijn Syrische burens uit een gezin van vijf : ouders, tweelingbroers die hier onderwijs volgen of werken en kleine zus die tweetalig is en als het nodig is tolk speelt voor de familie. Hier geen gesprek over politiek, maar over de mens, onbevangen en spontaan. Broer Haidar is nu volwassen, zus Sally zit in het vijfde leerjaar.

Ik herinner me dat papa hier maanden voor jullie was. Hebben jullie daar een verklaring voor ?

We wilden weg uit Hame, een plek in het westen, om te ontsnappen aan het oorlogsgevaar, het gevoel van onvrijheid en de voortdurende dreiging van voedseltekort. Papa was lasser op een cruiseschip, waar naar aloude gewoonte bepaalde mensen werden onderbetaald. En toen

papa de kans kreeg om vanuit Spanje via Frankrijk naar hier over te steken, heeft hij niet geaarzeld. Problemen kende hij alleen aan de Frans-Belgische grens. Maar uiteindelijk lukte dat.

Maar hoe kwam hij in België en specifiek in Aalst terecht ?

Mama had hier een vriendin en die stond klaar om papa op te vangen en te helpen voor verblijfsvergunning en huisvesting. Papa heeft toen alles in orde kunnen brengen om ons naar hier te loodsen.

En toen ?

We zijn met het vliegtuig via Libanon en Turkije naar België gekomen. En ook toen konden we opnieuw een beroep doen op mama's vriendin.

Maar jullie liepen toch school in Syrië ? Was de invloed van de Islam heel streng ? En had hij invloed op het leven van alledag ?

We baden vijf keer per dag, onderhielden de ramadan en de vrouw werd verzocht de sluier te dragen, maar echt verplicht was het niet.

En op school ?

Daar hadden we ongeveer dezelfde vakken als jullie hier, maar uiteraard voor sommige zoals geschiedenis, aardrijkskunde en godsdienst vanuit een andere gezichtshoek. En naast onze moedertaal Arabisch hadden we ook Engels. En de gebedsoefeningen gebeurden 's avonds thuis. De rituelen onderhouden wij ook hier met de passende kledij en houding.

Voelen jullie zich hier thuis ? En hoe reageren de mensen hier ?

Wij hebben met niemand problemen, maar zoals overal is de ene mens vriendelijker dan de andere. Maar merkwaardig is dat we geen contact hebben met onze burens uit Marokko. Onze landgenoten hier vormen wel een hechte groep en als we feesten, gebeurt dat meestal in gemeenschap.

Waar zit dan het verschil ?

In Syrië is men gastvrijer dan hier en het onderlinge contact is directer en spontaner.

En iets helemaal anders: we hebben een heel lange winter en een korte zomer, maar dan is het weer stabiel en niet zo wisselvallig als hier. En dat vraagt een aanpassing en geduld.

Krijgen jullie hier voldoende kansen om te werken en te studeren ? En waar dromen jullie van ?

Natuurlijk speelt de taal een grote rol, maar jonge mensen leren vlug van elkaar en Sally is een uitstekende tolk. Ik (Haidar) studeer handel en informatica aan het Kisp in Gent, mijn tweelingbroer automechaniek en Sally droomt van een loopbaan als "juf" of als apothekeres.

Maar ook onze ouders kunnen nu hun steentje bijdragen, mama in de kinderverzorging en papa als lasser.

Zouden jullie naar Syrië terugkeren als de vrede terugkeert ?

Zeker niet. Natuurlijk missen we familieleden, maar misschien komt oma nog naar hier.

Maar voor ons blijven de vrijheid en het feit dat we geen honger of armoede lijden het hoogste goed. En we voelen ons goed bij onderling contact. Dat kan doodgewoon zijn of in het bijzonder bij het einde van de ramadan of christelijke feestdagen zoals Kerstmis of Pasen.

**Conclusie : een beetje goede wil maakt verschillen ongedaan.
Dan krijgen we een brug die verbindt, geen muur die verdeelt.**

'Als je kijkt naar wat er niet is, zie je de gebreken. Als je kijkt naar wat er wel is, zie je talent.'

MET DE OKKERNOOT

ALS VOORBEELD

Als u deze regels leest is het een maand geleden dat in mijn taalgrensdorp 'een nieuwe zaak' feestelijk werd ingehuldigd.

Of ze naar wens zal draaien is vandaag niet te voorspellen, dat ze naam maakt staat nu al vast.

Als bij toeval viel de gebeurtenis min of meer samen met een belangrijke beslissing in de loop van de voorbije maand april door de Vlaamse regering genomen: extra schoolbanken voor kinderen met extra zorgnoden.

Het begon allemaal toen ouders van een groot gezin alle moeite hadden om voor hun zoontje met een mentale beperking en autisme opvang te vinden. Toen het kind op zevenjarige leeftijd bij een verkeersongeval om het leven kwam, nam het echtpaar het ingrijpende initiatief om samen met andere ouders van kinderen met autisme een organisatie op te richten om gepast onthaal en begeleiding te organiseren.

Het gegeven autisme is een wijdbenig fenomeen waar leken nauwelijks bij kunnen, enige scholing - zeker voor de ouders - is dus vereist.

DE OKKERNOOT

In 1991 kochten de bedenkers van het plan in Vollezele, deeldorp van Galmaarden, een wat uitgeleefde boerderij. Samen met vele helpende handen, van o.m. de Bouworde, bouwden ze het geleeg tot kortverblijf om. Veertien mensen vonden er meteen onderdak. De zaak kreeg de naam De Okkernoot en werd in de wijde omgeving een begrip.

Bij de jongste eeuwwisseling kwam er een nieuwbouw bij, een tehuis voor 26 mensen met een verstandelijke beperking en/of autismespectrumstoornis (het zogenaamde ASS).

De zaak nam almaar uitbreiding, met in 2006 o.m. een tehuis in een voormalig nonnenklooster in Halle. De vele ruimten bieden er onderdak voor mensen die ondanks hun beperkingen autonoom kunnen leven. Ook de grote binnentuin is een dankbare plek om rust te vinden en natuurcontact te beleven, goed om welbevinden te creëren. In 2013 kwam Denderwindeke aan de beurt met een nieuwbouw en enkele jaren later een gerenoveerde pastorie. Ondertussen stelt De Okkernoot 130 mensen te werk.

Jongste project: De Coupee, een koffie- en lunchbar met buurtwinkel. Plaats van het gebeuren: het afgedankte treinstation in de gemeente Herne. Een gebouw, opgetrokken in 1871, is niet meer dan een doorsnee landelijk station ware het niet dat een gietijzeren luifel aanleiding gaf om het geheel als erfgoed te klasseren. Een Eiffeltoren-achtig meesterwerkje uit de industriële revolutie van eind 19de eeuw — het bekijken waard.

'STATIE DER LEEUWERIKEN'

De spoorlijn waarlangs het gebouw ligt werd aangelegd met de bedoeling om Gent met het Waalse Haine-Saint-Pierre te verbinden teneinde de industrieel rijke streek rond La Louvière nog meer te doen renderen. De regio had al maar meer arbeiders nodig om in steenkoolmijnen en in de gas- en staalindustrie te labeuren. En waar was werkvolk meer voor handen dan in de arme Denderstreek en in Zuid-Pajottenland? Het mag dan ook niet verwonderen

Inclusie is de insluiting van groepen die minder kansen krijgen in de samenleving op basis van gelijkwaardige rechten en plichten.

dat de stations van Tollembeek en Galmaarden, langs diezelfde spoorlijn gelegen, met kompelattributen 'versierd' zijn. De omgeving van het stationsgebouw in Herne was dermate afgelegen dat het gebouw de bijnaam van 'statie der leeuweriken' droeg. Maar de realiteit was alles behalve romantisch. Bovendien droeg de nok tot in de jaren zestig van vorige eeuw de naam Hérinnes-lez-Engghien, een late uitloper van een Belgische politiek die de bedoeling had om Vlaamse gemeenten via openbare diensten te verfransen. Dankzij de zogenaamde taalminnaars, de latere Vlaamse Beweging en Vlaamse politici kwam aan deze agressieve Belgische ambitie een einde.

Toen het station midden 2013 door de NMBS gesloten werd, dreigde het gebouw in verval te raken, maar werd het door de directie van De Okkernoot in 2018 aangekocht en volledig gerestaureerd. De plannen waren niet min, maar werden eerder dit jaar tot een goed einde gebracht. Het station wordt, onder de wat nostalgisch gekleurde roepnaam De Coupee, een ontmoetingsplaats voor mensen met én zonder beperking, een café waar u en ik welkom zijn.

In de eertijdse wachtzaal zullen verkleumde pendelaars zich niet langer aan de kachel warmen, drukdoende scholieren de morgenrust verstoren, de loketbediende zal er geen triencoupons meer verkopen... Maar zal een bistro met naar gezelligheid zoekende gasten ontvangen die bediend worden door mensen met een beperking.

INCLUSIE

Een gewaagde onderneming? Zeer zeker, maar De Okkernoot bewijst reeds vele jaren van aanpakken te weten. Dat wordt in haar filialen bewezen. Begeleid werken onder leiding van een jobcoach, een jaarlijks zomerterras voor de hele buurt, ophalen van zwerfvuil, een glasronde, een volkstuin waar bewoners en burens elkaar ontmoeten. Samen wandelen en langskomende mensen begroeten... Inclusie, heet zo iets.

Wie zijn dorp kent, weet bij voorbaat hoe de feestelijke inhuldiging zal verlopen. Zenuwachtige initiatiefnemers, gemotiveerd zorgpersoneel, op hun best uitgedoste kelners die nog wat onwennig te werk gaan en dito ouders. En aan de andere zijde: nieuwgierige dorpsgenoten, dorpse politici, een opgetogen burgemeester, toespraken allerhande. En niet te missen een plaatselijke muziekband en de onvermijdelijke muziekmaatschappij die haar jeugdensemble stuurt. Het dorp zal ondervinden wat inclusie is.

Wat inclusie is leren de mensen van De Okkernoot ons:

- gezien en gewaardeerd worden door je burens,
- deel uitmaken van de buurt, van dorpsgemeenschap,
- mensen die in wezen niets met elkaar vandoen hebben met elkaar verbinden.

Kortom: inclusie is de insluiting van groepen die minder kansen krijgen in de samenleving op basis van gelijkwaardige rechten en plichten.

TALENTEN ZIEN

Omdat mensen met een beperking ondervinden dat actief deelnemen aan het maatschappelijke leven zelden gemakkelijk is, bedacht De Okkernoot initiatieven als De Coupee. In de hoop de barrière tussen deze twee werelden zoveel mogelijk te doorbreken en waar mogelijk ook weg te nemen.

Of hoe een afgedankt stationsgebouw, ooit de plek waar generaties hardwerkende mensen de weg naar hun dagelijks brood vonden, vandaag een monumentje van Wiedergutmachung is geworden.

Op de achtergrond van deze goedmoedige drukdoenerij meldde de Vlaamse regering dat er voor volgend schooljaar nieuwe plaatsen voor kinderen en jongeren in het buitengewoon onderwijs bijkomen. Dit nijpend tekort aan plaatsen in het BO is gekend, uitbreiding van bestaande scholen en opstart van nieuwe scholen is dan ook het dringende antwoord. Daarbij gaat het om 625 bijkomende plaatsen en 13 nieuwe scholen, over het hele Vlaamse land verspreid. Van 47.000 naar 52.000 plaatsen. Een terechte beslissing.

Niet-meteen-betrokken burgers zullen zich beslist afvragen in hoeverre deze grote inspanningen verantwoord zijn. Het antwoord ligt verassend genoeg in wat als tegeltjeswijsheid wordt omschreven: Als je kijkt naar wat er niet is, zie je de gebreken. Als je kijkt naar wat er wel is, zie je talent.

DAENSDAG OP ZONDAG 4 JUNI 2023 TE HAALTERN

Huldiging door Burgemeester
Valentine Tas en William Van Overwalle
voorzitter Edecomité

Sporen van Daens in Ede

Naar goede traditie vindt begin juni de jaarlijkse Daensdag plaats, de herdenking van de sterfdatum - 14 juni 1907 - van priester Adolf Daens. Dit jaar valt deze plechtige viering op zondag 4 juni 2023. Omdat de binnenzijde van Sint-Martinuskerk in Aalst nog altijd in de steigers staat, werd vorig jaar uitgeweken naar de Abdijkerk van Ninove. Dit jaar verplaatsen we ons naar de parochiekerk Sint-Gorik te Haaltert waar E.H. Luc Verhasselt de eucharistieviering zal opdragen. Het Koninklijk Sint-Gorikskoor (onder vrienden ook wel de Gregory-boys genoemd) zal deze dienst muzikaal opluisteren. Nadien wordt in het nabijgelegen Jeugdheem aan de aanwezigen een receptie aangeboden.

In Haaltert kreeg het daensisme eind

19de begin 20ste eeuw niet echt voet aan de grond. De Katholieke Partij onder leiding van Baron de Sadeleer zwaaide er sinds jaar en dag de plak en had er weinig te vrezen van enige politieke tegenstand. Dat was wel anders in de buurgemeenten Kerksken en Denderhoutem waar de Roelanders een prominente rol speelden bij het ontstaan, de groei en bloei van het daensisme in de Denderstreek. Dit betekent echter niet dat er in Haaltert geen sympathisanten van Daens te vinden waren. Het zou echter nog tot in 1958 duren vooraleer een eerste, schuchtere poging tot erkenning van Daens in het straatbeeld zou opduiken.

Een pleintje met een naam...

Toenmalig inwoner van de wijk Ede, Aimé Van Gijsegem, werd in 1958 als ACV-er op de CVP-lijst verkozen tot gemeenteraadslid¹. Zijn belangstelling voor de Vlaamse Beweging en zijn steun aan arbeiders en bedienden verklaren zijn bewondering voor Priester Daens. Dat er in Haaltert weinig of niets was dat naar Daens verwees

vond hij dan ook heel jammer. Bij de betonnering en min of meer rechte trekken van de Edestraat in de jaren vijftig, ontstond in de bocht als bij toeval een onooglijk pleintje, rechtover zijn deur, met enkele huizen erom heen, op zo'n 200m van het station.

Deze opportuniteit nam raadslid Van Gijsegem te baat en pleitte er op de gemeenteraad voor om het pleintje te vernoemen naar Daens, de Aalsterse priester-politicus die het ten tijde van de industrialisering in het parlement opnam voor het lot van de uitgebuite fabrieksarbeiders, thuiswerkers en seizoenarbeiders. Hij haalde zijn slag thuis en het Priester Daenspleintje was vanaf toen een feit, zij het zonder enige andere verwijzing naar zijn illustere naamgenoot. Later zou Aimé Van Gijsegem zich losmaken van de CVP en toetreden tot de lokale lijst Gemeentebelangen, voorloper van de Volksunie.

... en een borstbeeld

Pas veertig jaar later kon het Edecomité onder voorzitter William Van Overwaelle samen met schepenen Jozef Steppe het gemeentebestuur ervan overtuigen om het pleintje te verfraaien met een beeld van Priester Adolf Daens. Het oorspronkelijk budget van 100 000 BF dat de gemeente had voorzien was ontoereikend en de totale kostprijs zou oplopen tot 120 000 BF (omgerekend naar vandaag zowat 5 300 €), maar met de steun van VTB-VAB Haaltert, het Edecomité en talrijke buurtbewoners en sympathisanten kreeg men alsnog de nodige financiën bij elkaar.

Het borstbeeld in blauwe hardsteen was van de hand van kunstenaar Bavo Pausenberger uit Zomergem. De sokkel waarop het beeld terecht kwam en de rustbanken er omheen werden ontworpen door de jonge architect Michaël Van Impe uit de Groebbebaan in Ede.

De inhuldiging gebeurde symbolisch op 1 mei 1998. Voorafgegaan door de muziekmaatschappij Moed en Volharding stapten heel wat prominenten in stoet op naar het pleintje. Historicus Frans-Jos Verdoodt benadrukte in zijn gelegenheidstoespraak dat eindelijk eer bewezen werd aan Daens en het ideeëngoed van het daensisme. Dertig jaar eerder was dit nog ondenkbaar

want toen priester-historicus Jozef De Brouwer uit Haaltert het aandurfde om in een van zijn essays de standpunten van Daens te verdedigen, kreeg hij hiervoor heel wat kritiek te verduren². Deken Soens herinnerde op zijn beurt aan de problematische verhouding tussen Daens en de kerkelijke hiërarchie. Hij wees op het eigenzinnige karakter van Daens die rechtlijnig en koppig zijn idealen nastreefde namelijk een waardig leven voor de arbeiders doch hiervoor zelf heel wat vernederingen en onrecht moest ondergaan.

Intussen zijn we weer 25 jaar later en is het Priester Daenspleintje een idyllisch rustpunt geworden langsheen de drukke Edestraat. De treurwilg is er uitgegroeid tot een majestueuze boom die zijn takken beschermend buigt over het beeld van deze sociaal bewogen priester-politicus, eertijds door hoge omes verguisd maar door de gewone man en vrouw op handen gedragen.

¹ Willy DE LOOSE, HKH, "Haaltert van 1830 tot 1976. Bijdrage tot de geschiedenis van het politieke en sociale leven." Blz.237 e.v.

² Jozef DE BROUWER, "Priester Adolf Daens en de opkomende kristelijke democratie", Het Land van Aalst, jaargang XIX, 1967, nummer 6.

ZONDAG 3 SEPTEMBER 2023, 11 U., DIKSMUIDE: IJZERBEDEVAART

ONZE WAPENS VOOR VREDE: VRIJHEID EN VERDRAAGZAAMHEID.

Vrede, vrijheid, verdraagzaamheid. Het is de boodschap die vzw Aan de IJzer uitdraagt naar de vele (jaarlijks) tienduizenden bezoekers aan de site van IJzertoren, crypte en Paxpoort. De boodschap is gericht aan zij die stappen zetten naar een wereld zonder muren en geen verdelende labels op mensen plakken. De boodschap spreekt diegenen aan die de Vlaamse beweging niet verstikken in vermeende complotten en dweperige nostalgie.

Na de zomervakantie steekt de IJzertoren in de stellingen. Het museum blijft toegankelijk. De grootschalige restauratiewerken aan de 84 meter hoge toren, goed voor 22 verdiepingen, moeten er toe leiden dat het Memoriaal van de Vlaamse Ontvoogding en Vrede opnieuw een kwarteeuw bescherming krijgt tegen (regen)weer en wind.

Het museum brengt het interactief verhaal van het IJzerfront tijdens de eerste wereldoorlog als de beleving van het in het loopgravenslijk ontstaan en groeiend Vlaams verzet tegen onrecht. Samen met de Paxpoort en de crypte is de hele site een lieu de mémoire, een ons bij de les houdende terugblik, gebald in *Nooit meer oorlog*.

Op zondag 3 september eerstkomend vangt om 11 u. de 96ste IJzerbedevaart aan. Net zoals de kerken niet meer vollopen en de 1 mei- en Rerum Novarumstoeten dunner bevolkt zijn dan voorheen of zelfs helemaal geschrapt, loopt de weide rond de IJzertoren niet langer met tienduizenden vol.

Daarom is de drieledige boodschap niet minder van tel. Het thema van de komende IJzerbedevaart stelt het scherp: **Onze wapens voor vrede: vrijheid en verdraagzaamheid.**

'We leven niet alleen van economische koopkracht, maar ook van hoopkracht', schrijft Tom Hannes, auteur en filosofisch onderzoeker aan de Technische Universiteit van Eindhoven. *'We dienen de biofilie, de liefde voor het leven voorop te zetten'*.

Een dystopische samenleving met louter akelige kenmerken, zoals de op 'één' lopende televisiereeks *Arcadia* ons toont, is het perfide tegenbeeld van de verdraagzame en vrije samenleving die de fundamenteën aanreikt voor **'Nooit meer oorlog'** en de liefde voor het leven.

Vrijheid in solidariteit én soevereiniteit is de kracht om niet te zwijgen of erger nog te ontkennen wanneer we onrecht ervaren of zien gebeuren. Vooralsnog is er aan onrecht op deze aardkloot, ook in het vlekje Vlaanderen, geen gebrek. Vlaanderen waar de bestuurlijke autonomie niet leidt naar 'wat we zelf doen, doen we beter'. De stilte van beleidsvoerders is een geleider voor angstgevoelens opgelepeld door farizeeërs die een simplistische fragmentatie van de samenleving propageren.

Bij deze is de inhoud van de 96ste IJzerbedevaart geschetst.

Praktisch: de toegang is gratis; voor iedereen is er zitplaats; na afloop van de IJzerbedevaart worden bloemen neergelegd in de crypte en volgt in de IJzertoren een ontmoetingsmoment met een drankje en een hapje; omstreeks 14 u. kan (gratis) opgestapt worden op de bus die naar de militaire begraafplaats van Oeren rijdt om er verbrijzeling van zovele heldenhuldezerkjes, honderd jaar na datum te herdenken.

AGENDA

DAENSDAG 2023

Haaltert, zondag 4 juni 2023

Viering om 9u30 Sint-Gorikskerk (Haaltert)

Voorganger: priester Luc Verhasselt

Muzikale omlijsting: door organist Bart Coppens

en het Koninklijk Sint-Gorikskoor onder leiding van Hubert Verheijen

Na de viering receptie in het Jeugdheem

KRANSNEERLEGGING AAN HET DAENSMONUMENT

Aalst, Werfplein, woensdag 14 juni 2023 om 15 uur

Korte herdenking op overlijdensdatum Priester Daens 116 jaar geleden

8STE POËTISCH-MUZIKAAL DAENSMOMENT

Aalst, zondag 25 juni 2023 om 16 u Sint-Annakerk

HERDENKING AAN HET GRAF VAN ADOLF EN PIETER DAENS

Aalst, woensdag 1 november 2023

Blij om
jouw bank te
mogen zijn

Argenta Derieuw

Leopoldlaan 170/2 - Aalst

“Na de stilte komen
muziek en poëzie
het dichtst bij
het onzegbare”

8ste poëtisch-muzikaal Daensmoment

zondag 25 juni 2023

om 16u in de Sint-Annakerk,
Boudewijnlaan te Aalst

Kaarten zijn tegen 10 euro te reserveren

via tel. **053 83 60 15** of e-mail **secpriesterdaensfonds@telenet.be**

Betalen op rekeningnummer **BE40 7370 2745 3063** van het Priester Daensfonds vzw Aalst.
Vermeld bij je overschrijving a.u.b. “**Poëtisch - muzikaal Daensmoment**” en het aantal deelnemers.

De kaarten zullen klaar liggen bij de ingang van de kerk. Ook in de kerk zijn kaarten te verkrijgen.